

George Orwell

Animal Ferma

Tri-ney chapta

Li ya gro-gun e sudori fo jami senu! Bat li-ney eforta es rekompensi-ney, bikos rekola es iven pyu gran kem li he nadi.

Koyves gunsa es ga mushkile: oli tul es proyekti-ney fo jen, bu fo animal, e gran impeda es ke nul animal mog gun al stan on bakpatas. Yedoh swinas es ya intele, li findi resolvable a kada mushkila.

Kavales, li jan kada ardinka de agra, in realitaa li jan herba-kating e rasting mucho pyu hao kem Jons e suy jenta.

Swinas pa fakta bu gun, li dirigi e kontroli otre. Por ley gro-jansa, es naturale ke li komandi.

Boxer e Kleva joti swa inu katitul o rastitul (nau oni bu nidi ni brida ni reina, sertem) e tompi stabilem sirkum agra; un swina go baken e krai: «Avan, kamarada!» o «Bak, kamarada!», segun kasu.

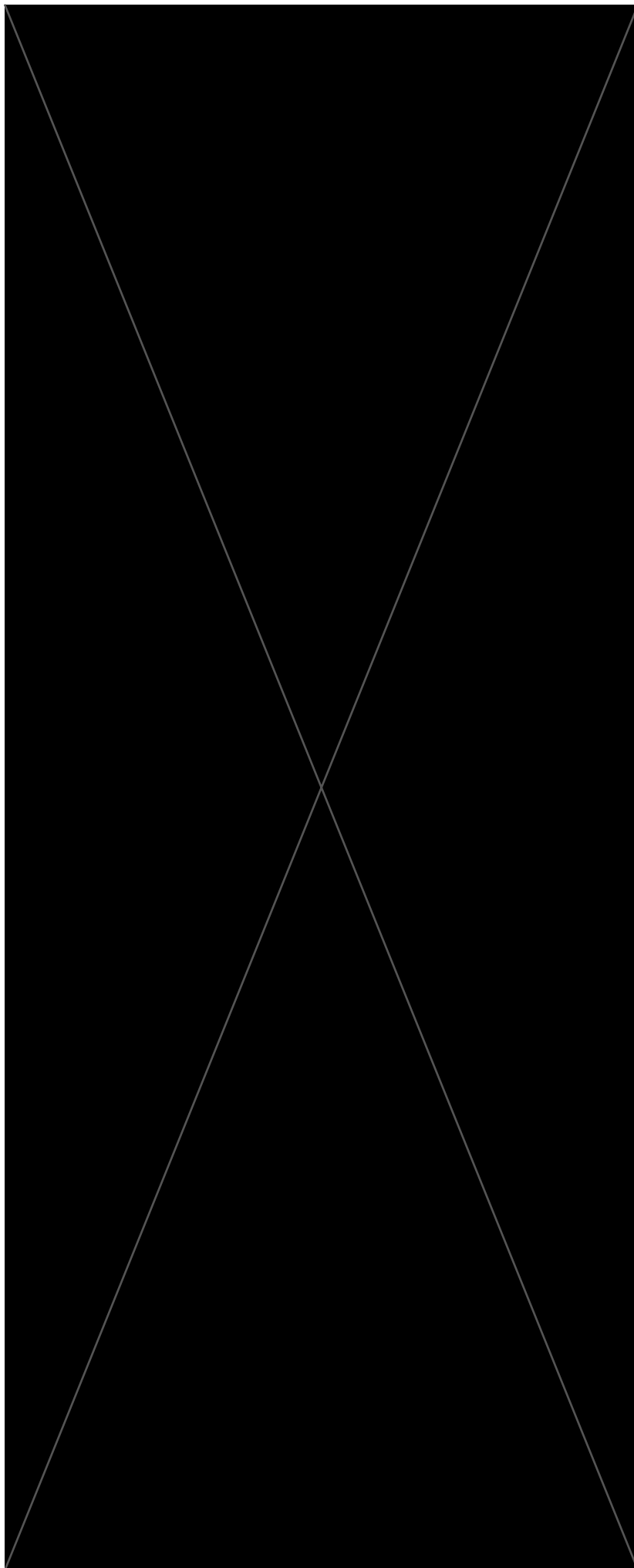
E oli animal, inklusi-yen zuy syao-las, mangi rekoli e mah-suhe senu. Iven kokinas e utkinas lopi ahir-adar duran ol dey sub surya, al porti herbinka in bik. Pa fin, li fini rekoling pa dwa dey meno taim kem Jons e suy jenta pinchanem.

Krome to, es zuy gran rekola in historia de ferma. Bu ye nul dissipa; kokinas e utkinas hev hao okos e kolekti kada herbinka. E nul animal de ferma bu he chori pyu kem muhfula.

Duran ol saif gunsa go regularem, kom kloka. Animales es pyu felise kem li mog-te imajini bifooren. Kada muhfula de fan es gro-juisa: es ya ley prope fan, produkti-ney bay selfa e fo selfa, bu syao porsion ke avare masta dai kontra suy vola. Sikom bu ye noutile parasitike jen, ye pyu fan fo kadawan.

Yoshi ye pyu de libre taim, a kel animales bu es abyasi-ney.

Li miti mucho mushkila — fo exampla, wen li rekoli gren pyu tardem in sey yar, li mus twoli it pa antikue stil e fuki gukan wek, bikos ferma bu hev twolimashina. Bat intelitaa de swinas e gro-

muskules de Boxer sempre helpi.

Kadawan admiru Boxer. Lu bin gro-guner iven in Jons-ney taim; bat nau lu gun pur tri kaval. In koy dey sembli ke tote gunsa de ferma reposi on luy potente plechas. Fon sabah a nocha lu zai tiri, lu zai pushi, sempre dar wo gunsa es zuy mushkile.

Lu he aranjii kun un koko, ke toy-la jagisi lu pa haf-ora pyu ranem kem oli, e, bifo ke generale gunsa begin, lu voli-shem zwo koysa de lo zuy nidi-ney.

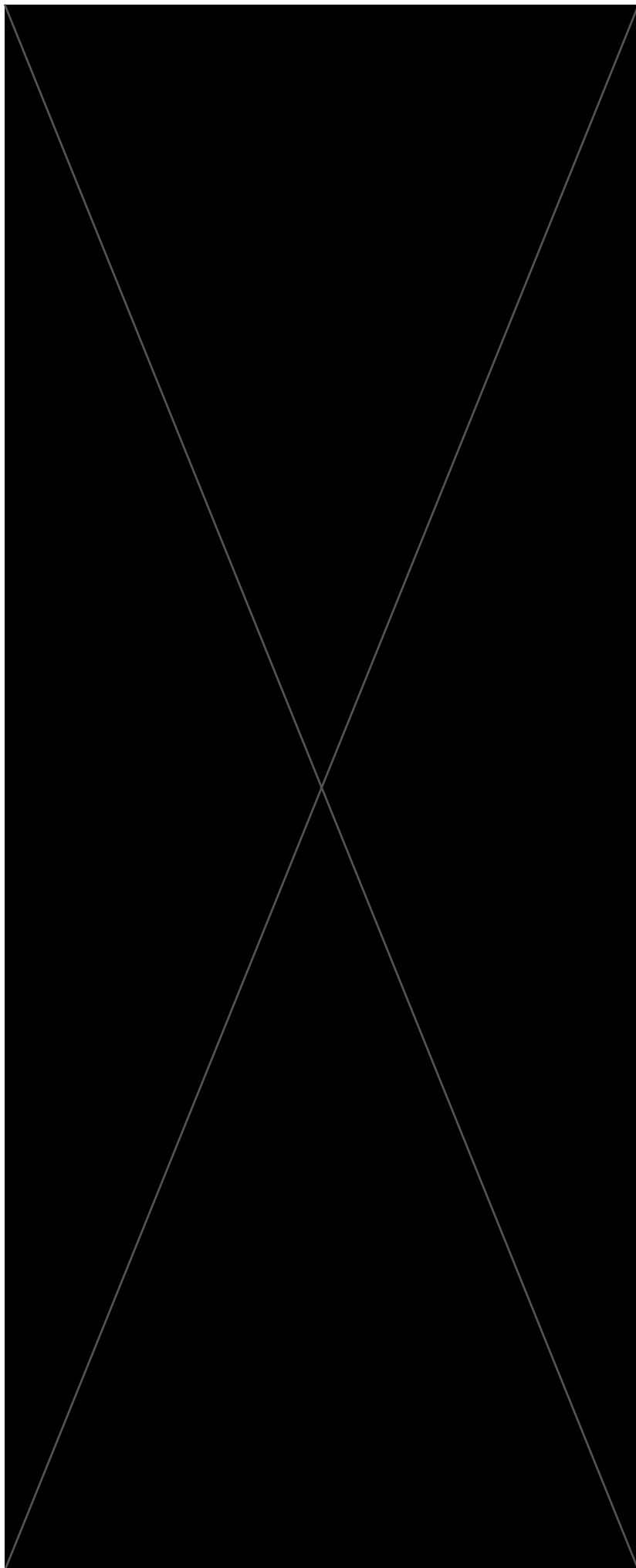
Luy jawaba a eni problema, eni impeda es:

«Me ve gun pyu gro!»

Es luy devisa.

Bat kada otra toshi gun segun suy kapablita. Kokinas e utkinas, fo exampla, duran rekoling he salvi pet bushel de gren bay kolekti lusi-ney greninka. Nulwan chori, nulwan shakwi om porsion; kwerela, mutu-kusing e enva, kel bin pinchan komponentas de jiva bifo, nau desapari hampi totem. Nulwan eludi gunsa — o hampi nulwan. Moli, es ver, bu es ranem jagifishe kaval, yoshi ta tendi kwiti gun ranem, bahaniyen ke ston he geti inu suy huf. Suluka de kota es toshi kelkem strane. Oni merki sun ke wen ye urjente gunsa, kota es bufindibile. Ela desapari fo kelke ora, poy riapari pa chifan-taim o pa aksham, wen gunsa es fini-ney, aspekti-yen kwasi nixa he eventi. Bat ela sempre fai tanto hao bahana e urlu tanto kordialem, ke oni bu mog dubi om suy hao intenta. Lao Benjamin, asla, sembli ga bu shanji-ney depos Rebela. Ta zwo suy gunsa kun same lentita e zidita kom bifo. Ta neva eludi gunsa e neva voli zwo pyu. Om Rebela e suy resultas ta bu yao shwo eni opina. Si oni kwesti ta, ob ta es pyu felise nau, wen Jons yok, ta shwo sol: «Asla jivi longtaim. Nulwan de yu he vidi morta-ney asla». E otre mus bi santush bay sey enigma-ney jawaba.

In semdi gunsa yok. Sabahfan es pa un ora pyu tardem kem pinchanem. Poy sin fala ye kadawik-ney seremonia. Un-nem oni fai uupar flaga. Snegabol he findi in jotashamba un lao grin tablakovra de madam Jons e he rasmi un blan huf e un korna on it. Den se oni fai uupar flagastanga in ferma-garden kada semdi sabah.

Snegabol expliki-te ke grintaa de flaga representi grin feldas de Inlanda, e huf kun korna signifi futur-ney Animal Republika kel ve en-existi wen oni renversi jen-ney rasa fin-nem.

Afte flaga-lifta oli animal pa trupa go inu grendom fo generale asembla ke oni nami Asembla. Hir oni plani lai-wik-ney gunsa, proposi e debati resolusion.

Sempre swinas hi proposi resolusion.

Otre animales samaji, komo gai voti, bat neva mog inventi eni resolusion pa selfa.

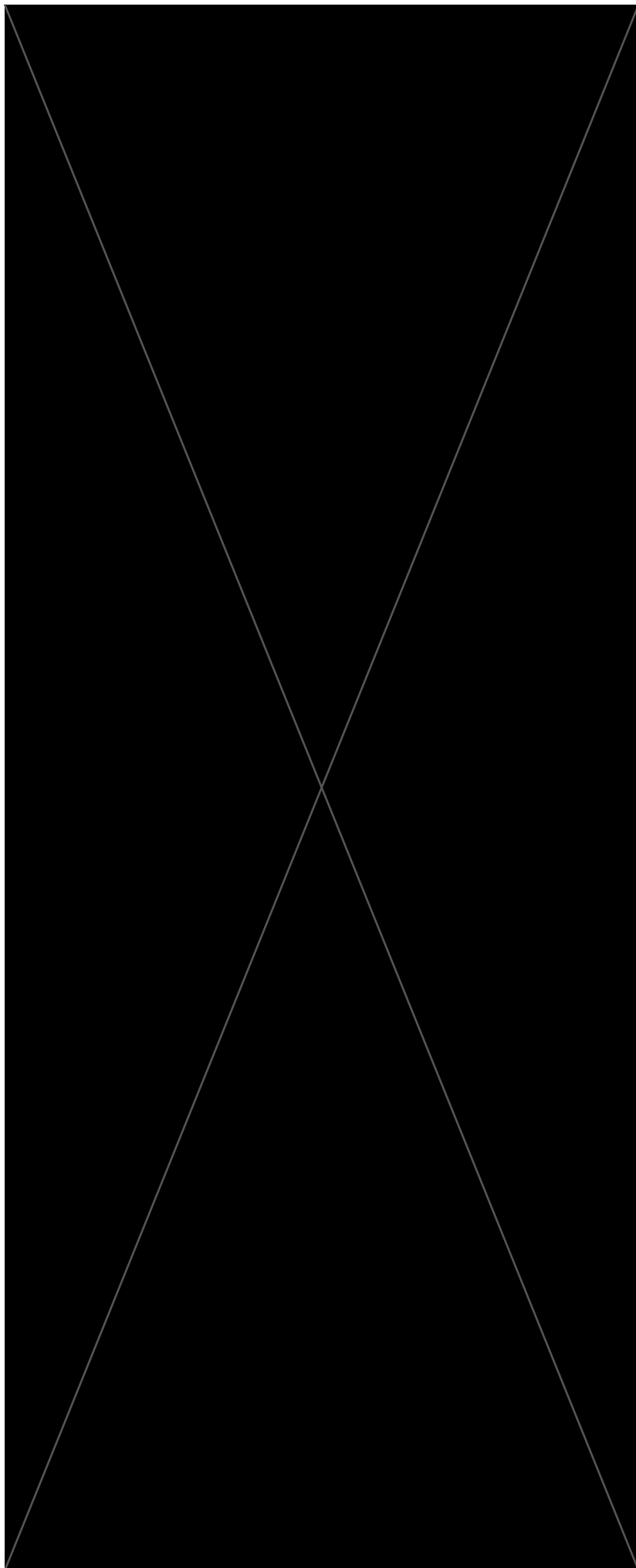
Snegabol e Napoleon es gro-aktive in debata, mucho pyu kem otre. Bat oni merki ke li nulves konsenti: un-la proposi kwo unkwe, otre-la zaruu oposi. Iven si oni resolvi koy evidente kosa ke nulwan mog objekti – tu reservi feldakin baken garden kom reposi-loko fo animal kel bu mog gun pyu – iven dan ye gro-debata om reposi-yash fo kada sorta de animal. Asembla sempre fini bay gani «Bestias de Inlanda»; afte middey oli reposi.

Swinas yusi jotashamba kom ley shefstaba. Hir, pa aksham, li studi forjifah, karpentifah e otre nesese fah yusi-yen kitabas bringi-ney fon fermadom. Snegabol yoshi mangi organisasi otre animal inu to ke ta nami Animal Komitees. Ta zwo to sin fatigi.

Ta formi Ovo Produkting Komitee fo kokinas, Klin Kaudas Liga fo govinas, Komitee fo Rieduka de Savaje Kamaradas (kel-ney gola es domisi rata e kunila), Pyu Blan Mao Muva fo yaninas, e menga de otre-las, krome to ta establi kursa de lekting e skribing. Generalem, oli sey proyekta fai fiasko. Fo exampla, traisa tu domisi savaje wanes fali hampi tuy. Li suluki ga samem, e simplem yusi donishiltaa fo ley profit.

Kota mah swa yuan de Rieduka Komitee e duran kelke dey es gro-aktive. Un ves oni vidi ke ta zai sidi on ruf e shwo kun kelke garabel kel es idyen ausen suy kapti-mogsa. Ta zai shwo ke nau oli animal es kamarada e ke eni garabel nau mog lai e en-sidi on suy pata; bat nul garabel yao lai.

Yedoh lekting e skribng kursa fai gro-sukses. Al fa-oton hampi oli animal janmog skribi e lekti

koygrad.

E swinas, li skribi e lekti perfektem. Dogas lerni lekti aika hao, bat li bu yao lekti enisa exepte Sem Shwotura.

Muriel, bakro, mog lekti kelkem pyu hao kem dogas, ta koyves lekti laudem fo otores den gasetaney toripes ke ta findi in laza monton.

Benjamin mog lekti sam hao kom eni swina, bat neva tamrini suy kapablita. “Tanto ke me jan, — ta shwo, — koysa lektival yok”.

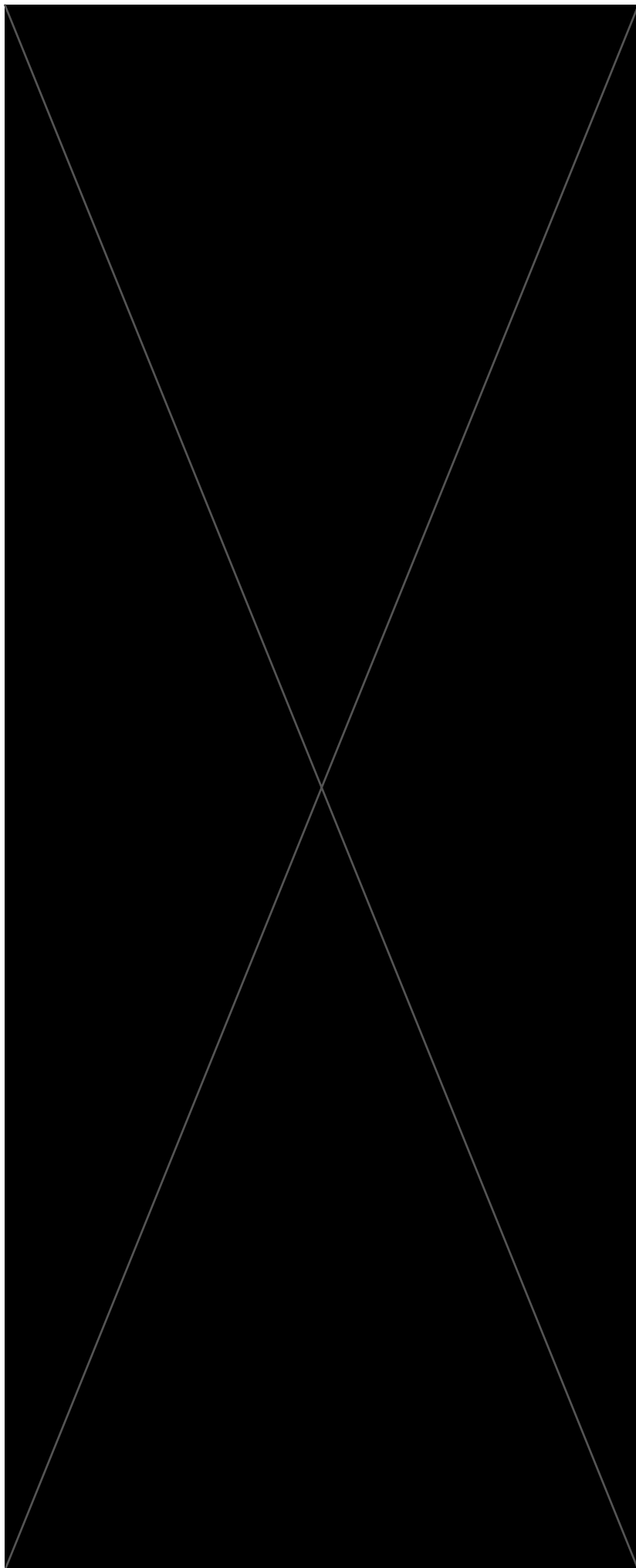
Kleva he lerni tote alfabet, bat bu mog unisi letra inu worda. Boxer bu mog go pyu dalem kem letra D.

Lu rasmi A, B, C, D in polva bay suy gro-huf e poy resti stan al kan li, suy aures fai-ney bak, sheiki-yen frentahar fon taim a taim, e gro-eforti remembi lo for-ney, bat neva sukcesi. In kelke kasu, ver, lu sukcesi lerni E, F, G, H, bat dan oni sempre reveli ke lu he fogeti A, B, C e D. Pa fin lu desidi bi santush por char letra de beginsa e skribi li un-dwa ves per dey, dabe rifreshisi memoria.

Moli refusi lerni eni letra exepte sey-las de suy nam. Ela formi sey-las aus syao brancha muy jamilem, poy orni li bay para flor e go sirkum li admiriyen.

Nul otre animal de ferma mog lerni pyu kem letra A. Oni deskovri yoshi ke pyu stupide animales, tal kom yaninas, kokinas e utkinas, bu mog memorisi Sem Shwotura. Afte gro-dumi Snegabol deklari ke pa fakta oni mog redukti Sem Shwotura a sole maxima, nami-yen: «Char gamba hao, dwa gamba buhao». Sey-la, ta shwo, konteni fundamentale prinsip de animalisma. Animal kel samaji it fulem es sigurisi-ney kontra jen-ney influsa. Faulas al beginsa objekti, li dumi ke li hev dwa gamba toshi, bat Snegabol pruvi ke bu es prave.

— Ala de faula, kamaradas, — ta shwo, — es organ do muva, bu do manipulata. Por se oni mus opini it kom gamba. Distintive marka de Jen es *handa*, sey tul bay kel ta zwo ol suy nuksan. Faulas bu samaji Snegabol-ney longe worda, bat aksepti luy explika, e oli animal do meno intelitaa begin memorisi nove maxima. “CHAR GAMBA HAO, DWA GAMBA BUHAO” es skribi-ney on

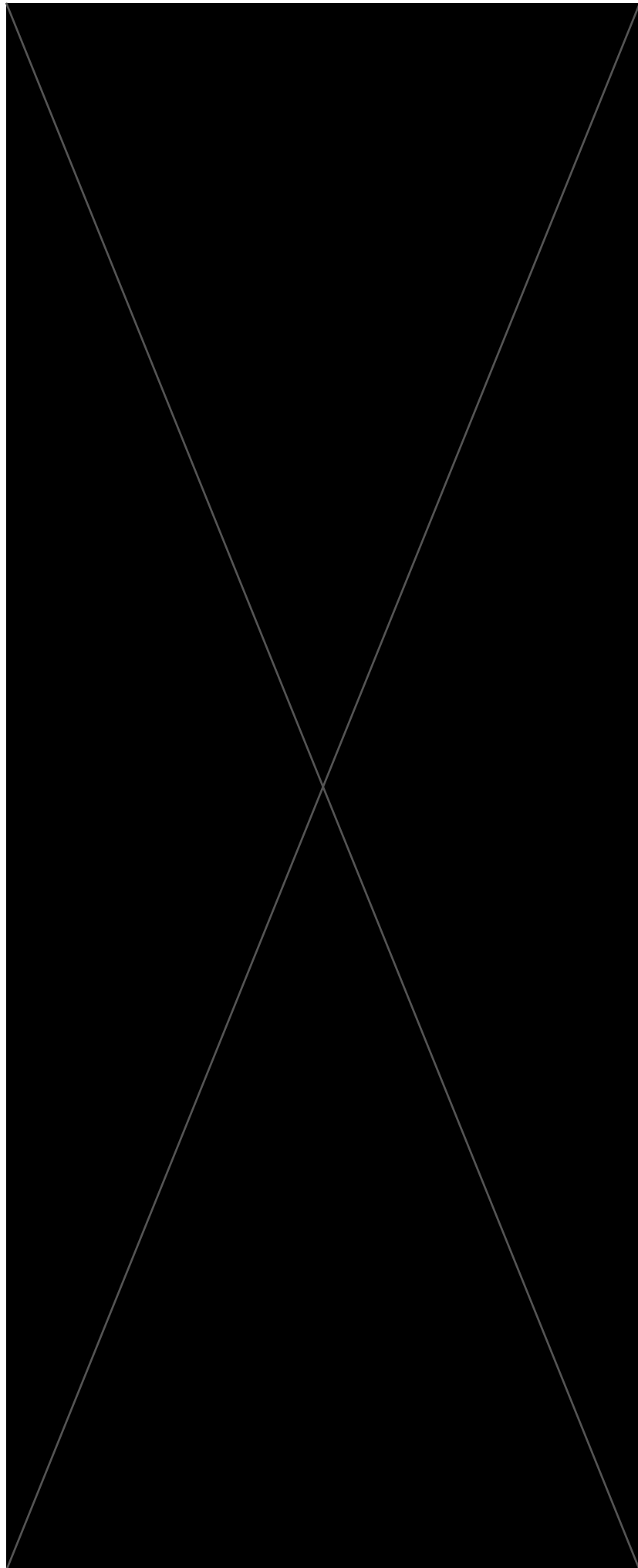

bakmur de grendom, sobre Sem Shwotura, bay pyu gran letra. Afte fin-nem memorisi it, yaninas en-pri sey maxima gro, e oftem, al lagi in felda, li oli begin brai «Char gamba hao, dwa gamba buhao!», e to mog duri mucho ora sin tanike fatiga.

Napoleon bu fai nul interes om Snegabol-ney Komitees. Ta shwo ke eduka de yungas es pyu muhim kem enisa ke oni mog zwo fo toy wan hu es yo adulte. Yus dan, sun afte senujaming, doginas Jesi e Florki janmi nin masbute yundoga. Tuy afte suki-taim Napoleon pren li fon matas, shwo-yen ke ta selfa kuydi om ley eduka. Ta plasi li inu rufshamba, a wo oni mog lai sol bay sulam fon jotashamba, e teni li in fule isola, also oli resta-ney animal sun fogeti ke yundoga existi.

Misteria de desapari-she milka sun fa-klare: kada dey milka gei mixi inu kasha de swinas. Rane yabla begin fa-mature, e herba de garden es kovri-ney bay ti feng mah-lwo na yabla. Animales opini, kom naturale kosa, ke sey yabla ve gei parti egalem; yedoh un dey komanda chu ke treba jami oli fengi-lwoka e bringi li a jotashamba fo swina-ney konsuma. Al se kelke animal en-murmuri, bat vanem. Oli swina es in fule konkorda om sey punta, iven Napoleon e Snegabol. Skwiler es sendi-ney fo expliki situasion a otes.

— Kamaradas! — ta krai. — Yu bu dumi ya, me nadi, ke nu, swinas, zwo se por egoisma, ke nu yao privilegia. Pa fakta mucho de nu nopri milka e yabla. Me selfa nopri li. Nu konsumi li por sole gola de kipi nuy sanitaa. Milka e yabla (es pruviney bay Vigyan, kamaradas) konteni substansa kel es absolutem nesese fo ke swina sta hao. Nu, swinas, zwo brein-gunsa. Nu hi zwo ol administring e organising in sey ferma. Al dey e al nocha nu kuydi om yu-ney haotaa. Fo *yu-ney* hi haotaa nu pi toy milka e chi toy yabla. Ob yu jan kwo wud eventi, si nu, swinas, wud fali zwo nuy deba? Jons wud returni! Ya, Jons wud returni! Sertem, kamaradas, — Skwiler exklami hampi supliki-yen, al dansi fon un taraf a otre e al muvi kauda, — sertem bu ye nulwan miden yu hu yao

ke Jons returni?

Si ye koysa om kwo animales es ga serte, es to ke li bu yao ke Jons returni. Wen situasion es priseni-ney in tal aspekta, li bu jan kwo shwo. Muhimtaa de konservi sanitaa de swinas es tro evidente. Also, sin diskusi pyu, oli konsenti ke milka e fengi-lwoka (e maiste mature yabla toshi) mus gei reservi sol fo swinas.

